

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Poznáváme svět kolem nás“

Č.j.:	ZMŠ/2016/146
Vypracoval:	pedagogický kolektiv MŠ, pod vedením vedoucí učitelky Mgr. Petry Moravcová
Schválil:	ředitel školy Mgr. David Kubiček
Pedagogická rada projednala:	29.8.2016
Nabývá účinnosti dne:	1.9.2016

Obsah:

1. Identifikační údaje	str. 3
2. Charakteristika školy	str. 3
2.1. Historie školy	
2.2. Třídy školy	
3. Podmínky předškolního vzdělávání	str. 5
3.1. Věcné podmínky	str. 5
3.2. Životospráva	str. 6
3.3. Psychosociální podmínky	str. 7
3.4. Organizace	str. 8
3.5. Řízení mateřské školy	str. 8
3.6. Personální a pedagogické zajištění	str. 9
3.7. Spoluúčast rodičů	str. 9
4. Vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, dětí mimořádně nadaných, a s OŠD	str. 8
5. Organizace vzdělávání	str. 10
6. Charakteristika vzdělávacího obsahu	str. 12
7. Vzdělávací obsah	str. 16
8. Evaluace MŠ	str. 24
9. Plánované akce školy	str. 25
10. Aktuální školní program EVVO	str. 27

1. Identifikační údaje:

Název školy:	Masarykova jubilejní základní škola a mateřská škola, Černilov
Pracoviště:	MŠ Černilov
Adresa:	Černilov 380, 503 43 Černilov
IČO:	70986126
Telefon:	495 431 479, 603 582 818
Mail:	ms@zscernilov.cz
Web:	http://ms.cernilov.eu
Ředitel:	Mgr. David Kubíček
Vedoucí učitelka:	Mgr. Petra Moravcová
Zřizovatel:	Obec Černilov
Typ MŠ:	celodenní s pravidelným provozem
Kapacita školy:	120 dětí
Počet tříd:	5
Program ŠVP tvořil:	pedagogický kolektiv MŠ
Projednáno:	28. 8. 2016
Název programu:	„Poznáváme svět kolem nás“

2. Charakteristika školy

2. 1. Historie školy

Mateřská škola v Černilově byla otevřena v září roku 1972 a její provoz byl v jedné budově. V následujících letech byly stále větší problémy s umístěním dětí do školy, a tak byla na podzim roku 1981 započata stavba druhé budovy. Druhá budova mateřské školy byla otevřena k 1.9. 1983. Otevřením druhé budovy se mateřská škola stala čtyřtřídní, s věkově homogenními třídami. V roce 2011 byla navýšena kapacita, a tím byla otevřena další třída pro předškolní děti v areálu základní školy. V současnosti je mateřská škola pětitřídní. Nachází se v klidné části obce, těsně sousedí se základní školou a školní jídelnou.

Od roku 2003 je Mateřská škola součástí právního subjektu, který tvoří Masarykova jubilejní základní škola a mateřská škola, Černilov.

V roce 2010 proběhla nákladná rekonstrukce celého areálu školy spojená s výměnou oken, zateplováním fasády. Celková rekonstrukce vnitřních prostor první budovy byla realizována v létě roku 2011. V roce 2015 proběhla celková rekonstrukce zadní budovy. Při stavebních pracích se změnila dispozice vnitřních stěn v šatnách a umývárkách a celé prostory otevřely a zpřehlednily.

V nedávné době byly na zahradách zbudovány nové hrací komponenty a přírodní herní prvky, které rozvíjejí tvořivost, fantazii, pohybové dovednosti, obratnost a jiné schopnosti dětí.

K pohybovým aktivitám mateřská škola využívá travnatý prostor s kopcem za školní jídelnou a školní hřiště před základní školou.

2. 2. Třídy školy

Ve třídách jsou děti dva roky, proto se čísla tříd každoročně mění. Třídy nazýváme jmény Sluníčka, Kapičky, Bublínky, Hvězdičky, Školáčci.

Třída Sluníčka – jsou zde děti ve věku do 4 let. Třída se nachází v první budově v přízemí. Třída je vybavená herními koutky – kuchyňkou, obchůdkem, čtenářským koutkem, pokojíčkem,

opravářský koutek, výtvarný koutek. Ve třídě je notebook a Iped. Ze třídy je volný vstup na prostornou terasu a zahradu.

Třída Kapičky – homogenní třída do 4. let. Třída se nachází v první budově v patře. Třída je vybavená divadelním koutkem, obchůdkem, čtenářským koutkem, výtvarným koutkem, dílničkou, speciálním pokojíčkem s novým kuchyňským koutkem. Ve třídě je notebook a Iped.

Třída Bublinky – homogenní třída pro děti od 4. do 6 let. Třída je v druhé budově mateřské školy, v patře. Je vybavená obchůdkem, čtenářským koutkem, pokojíčkem s kuchyňským koutkem, hudebním koutkem, divadelním koutkem, kreslárnou, tělocvičnou. Ve třídě je interaktivní tabule a notebook.

Třída Hvězdičky – homogenní třída pro děti od 4. do 6 let. Třída je v zadní budově v přízemí. Je vybavená obchůdkem, čtenářským koutkem a divadelním koutkem, pokojíčkem s kuchyňským koutkem, hudebním koutkem, přírodovědným a polytechnickým koutem, kreslárnou a tělocvičnou. Ve třídě je interaktivní tabule a notebook. Na třídu přiléhá prostorná terasa a zahrada.

Třída Školáči – homogenní třída pro děti od 5. do 6 let. Třída se nachází v základní škole. Je vybavená koutkem pro rozvoj předčtenářských a předmatematických dovedností, obchůdkem, hudebním koutkem. Ve třídě je notebook a Iped.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

Věcné podmínky

Prostorové uspořádání MŠ

Budovy mateřské školy jsou jednopatrové, jsou spojeny dlouhou propojovací chodbou.

V přízemí budovy je třída Sluníček. Třída má prostornou část s herní částí s kobercem a s částí s dětskými stoly. Na hernu navazuje sociální zařízení a šatna pro děti, šatna a sociální zařízení pro zaměstnance, kabinet pomůcek, sklad čisticích prostředků, kuchyňka pro přípravu svačin a mytí nádobí.

V poschodí je třída Kapiček se stejně koncipovanými prostory jako v přízemí, pouze s malým pokojíčkem pro děti. Celá budova je vybavená novým nábytkem vyhovujícím potřebám dětí.

Spojovací zasklená chodba nás

dovede do druhé budovy. V druhé budově jsou dvě další třídy třída Hvězdiček v přízemí a třída Bublínků v patře. Místnosti jsou prostornější a větší než v první budově. Třídy mají tři části oddělené zatahovacími dveřmi. Herny se stolečky, herny s kobercem tělocvičny, které rovněž slouží jako místnost na odpočinek dětí.

Pro výtvarné a tvořivé aktivity je zde malá místnost navazující na třídy.

Ve třídě Bublínků je navíc kabinet pomůcek, využívaný i na individuální logopedickou péči. Vedle třídy v přízemí je sborovna s knihovnou, s pedagogickou literaturou. Dalšími

prostorami v obou patrech jsou kuchyňky pro přípravu svačin a mytí nádobí, sociální zařízení a šatna pro děti i zaměstnance. Mezi budovami se nachází budova s kanceláří vedoucí MŠ. Třídy jsou vybaveny novým nábytkem s množstvím hracích koutků pro různé hry, aktivity, činnosti dětí.

5. třída se nachází v budově ZŠ, má podobu třídy ZŠ, je rozdělena na hrací část s kobercem a část se stolečky. Je umístěna na propojovací chodbě mezi školní jídelnou a halou školy. Sociální zařízení je hned naproti této třídě přes chodbu a šatna dětí v její těsné blízkosti.

Vybavení pro odpočinek dětí

Děti z 1.- 4. třídy odpočívají na vzdušných plastových lehátkách, děti z 5. třídy na koberci s polštářky. Do všech tříd byly pořízeny nové polštáře a povlečení. Lehátka a lůžkoviny se ukládají do skříně či do výklenku ve zdi a jsou od prostor odděleny závěsem. Děti z 1. budovy využívají na ukládání

oblečení plastové košíky.

Dětský nábytek

Nábytek ve třídách je nový a funkční. Probíhá obměna hracích a námětových koutků.

Vybavení digitálními technologiemi

V každé třídě je notebook pro práci pedagogů a pro rozvoj a hry dětí, v zadní budově jsou třídy vybaveny interaktivními tabulemi se speciálními vzdělávacími programy. Děti mají k dispozici tři lpedy, v nichž jsou staženy vzdělávací programy a naučné hry pro děti.

Hračky a vybavení tříd

Vybavení hračkami, pomůckami a materiály odpovídá věku dětí, je průběžně obnovováno a doplňováno, dětmi a pedagogy plně využíváno. Prostorové uspořádání tříd vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí. Hračky a pomůcky jsou dětem dostupné, umístěné v dětském nábytku či přilehlých skříních. Vybavení hračkami a pomůckami je nakupováno částečně z rozpočtu MŠ a z rozpočtu klubu rodičů. Při nákupu hraček preferujeme výrobky ze dřeva, konstruktivní stavebnice a didaktické hry. Výtvarný a pracovní materiál je dětem volně přístupný, je také průběžně dokupován.

Tělocvičné nářadí

V první budově využíváme pro pohyb dětí třídu, část na koberci. V zadní budově je v obou třídách tělocvična, která je využívána k pohybovým chvilčkám (po obědě využívána k odpočinku dětí). Je zde tělocvičné nářadí ribstole, lavičky a trampolína. Do tříd bylo nakoupeno množství tělocvičného nářadí (barevné tyče a kužely, cvičební destičky, lana, nášlapné masážní šlapáky, různé nášlapné kameny, aktivní kruh, nízká balanční lávka... Na zahradu sportovní náčiní, basketbalové koše, síť na líný tenis, branky, koloběžky, odrážedla a další). Děti z 5. třídy navštěvují pravidelně tělocvičnu ZŠ vždy jednou týdně.

Podlahová krytina

Podlahová krytina je v mateřské škole obměněna ve všech prostorách. V obou budovách ve třídách jsou koberce a linolea. Na chodbách je dlažba.

Osvětlení prostoru

Osvětlení tříd odpovídá stanoveným normám, ve třídách jsou na oknech žaluzie.

Výzdoba školy a tříd

Společně s dětmi se podílíme na tom, aby naše prostředí bylo co nejestetičtější. Výtvarná díla dětí zdobí všechny prostory MŠ. Dětské práce jsou vystavovány pro rodiče i veřejnost v šatnách.

Zahrady MŠ

Zahrady a pozemky školy jsou oploceny se zelení a stromy. Každá budova má své pískoviště a domeček pro úschovu zahradních hraček, zahradního náčiní, environmentálních pomůcek a sportovního náčiní. Prostorná terasa u druhé budovy slouží pro každodenní činnosti dětí. Dále využíváme instalovaných tabulí na domečku, stolků a laviček na terase. Terasy je možno zastínit slunečníky.

V zahradě u první budovy byly vystaveny nové herní prvky. Děti využívají pružinová houpadla (koník, ponorka), domeček s kreslicí tabulí, samomost – nízký řetězový mostek, věž s hnízdem (skluzavkou, pavučinou a provazovým žebříkem), Kvak - balanční prvek krokodýl s odrazovým můstkem, pro rozvoj pohybových dovedností a pískoviště pro tvoření a hry. U první budovy je mlhoviště pro letní hrátky a otužování, které slouží během roku k dopravní výchově.

U druhé budovy jsme díky grantů a spolupráci rodičů vybudovaly přírodní herní prvky. Vrbový tunel a teepee, tři terénní nerovnosti ve tvaru ležících medvědů, chuťové a čichové záhonky, v atriu – hmatový chodník, látkové teepee, posezení s ohništěm. Ve spolupráci se Střední průmyslovou školou kamenickou Hořice nám byla zapůjčena plastika koník. Za druhou budovou je vybudovaný kopec se svahovou skluzavkou.

Životospráva

Dětem je poskytována vyvážená plnohodnotná strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována technologie přípravy pokrmů a nápojů. Mezi jednotlivými pokrmy se dodržují vhodné časové intervaly. Děti dostávají pravidelný, každodenní přísun ovoce a zeleniny. Pitný režim je k dispozici celý den na viditelném místě – každé dítě má svůj hrneček a může si vybrat z nabídky tekutin ochucených nebo vodu. Pitný režim je dodržován i při pobytu na školní zahradě. Při výletech dbáme na to, aby děti měly s sebou lahev s pitím. Děti do jídla

nenutíme, pouze nabízíme, motivujeme. Snažíme se, aby děti měly možnost vše ochutnat. Děti jsou vedeny k samostatnosti při sebeobsluze, vedeme je ke správnému stolování. Respektujeme nesnášenlivost některých potravin dětmi, případné alergie na potraviny.

Denní režim

Denní režim je pravidelný a současně natolik flexibilní, že umožňuje přizpůsobovat činnosti a aktivity dětí během dne jejich potřebám, zájmům a aktuální situaci. Činnosti na sebe navazují a odpovídají věku a možnostem dětí.

Pohybové aktivity

S dětmi provádíme každodenní motivované zdravotní cvičení, doprovázené říkadly, písněmi. Využíváme různé tělocvičné i netradiční náčiní a nářadí. Stavíme překážkové dráhy s nášlapnými kameny s využitím molitanových stavebnic.

Pobyt venku

Děti jsou pravidelně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován kvalitě ovzduší a teplotám. Navštěvujeme dětské hřiště v Černilově, hřiště ZŠ, chodíme na zahrady a na procházky do okolí, podnikáme tematické výlety.

Otužování

Třídy jsou pravidelně větrány, pedagogové dbají, aby děti pobývaly v MŠ v přiměřeném oblečení. V letních měsících se děti osvěžují v mlhovišti, v zimních měsících navštěvujeme solné jeskyně a se staršími dětmi jezdíme na plavecký kurz organizovaný plaveckou školou, s přihlášenými dětmi na lyžování na hory.

Odpočinek

V průběhu dne zařazujeme mezi aktivity klidové činnosti, relaxace. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí, dětem s nižší potřebou spánku je nabízen klidný program či zájmové činnosti.

Psychosociální podmínky

- Nově příchozí děti mají možnost se postupně adaptovat na nové prostředí (viz Adaptační program).
- Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.
- Učitelky respektují potřeby dětí (lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu a podobně).
- Vytváříme klidné a vstřícné prostředí bez stresu a spěchu.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení, žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno.
- Nezatěžujeme děti nevhodnými aktivitami, nezařazujeme nezdravé soutěžení.
- Projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování jsou nepřipustné.
- Vytváříme atmosféru vzájemné spolupráce a důvěry mezi dětmi i dospělými.
- Volnost a osobní svoboda je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit se pravidlům soužití.
- Pravidla jsou ve všech třídách dětmi vyvozená. Používáme piktogramy.
- Pedagog dětem naslouchá, vyhýbá se negativnímu slovnímu hodnocení, podporuje děti v samostatnosti, chválí, pozitivně hodnotí.
- Dětem je dána svoboda rozhodování, podporují se v samostatném úsudku a vyvozování důsledků určitého chování a jednání.

- Pedagog využívá empatických reakcí při komunikaci s dítětem i rodičem.

Organizace

- Denní řád je pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.
- Do denního programu jsou zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- Pedagog se plně věnuje dětem a jejich vzdělávání.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený a to včetně aktivit kroužků a nadstandartních činností, které mateřská škola organizuje v odpoledních hodinách nad rámec běžného programu (viz. Plán nadstandartních aktivit školy).
- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, kterou mohou dokončit nebo v ní později pokračovat.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem.
- Děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- Děti mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.
- Při nespavém režimu nabízíme dětem klidové aktivity.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Některé řízené činnosti přesouváme při vhodném počasí ven.
- Pro realizaci plánovaných činností učitelka s předstihem zajišťuje dostatek vhodných pomůcek a kvalitních materiálů.
- Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno
- Pro nadané děti pedagog doplňuje vzdělávací nabídku dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí. Rozvoj a podpora mimořádných schopností není jednostranná a neomezuje pestrost a šíří obvyklé vzdělávací nabídky.

Řízení mateřské školy

- Povinnosti, práva a úkoly všech pracovníků školy jsou jasně stanoveny v pracovních náplních.
- Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.
- Zaměstnanci se podílejí na chodu školy, mají možnost se vyjadřovat, uplatnit svůj názor, společně hledat řešení.
- Zaměstnanci se setkávají na pravidelných na poradách a informativních schůzkách.
- Vedoucí učitelka dává přednost osobnímu jednání, zaměstnanci ji mohou kdykoli kontaktovat.
- Vedoucí učitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.
- Vedoucí učitelka plánuje, kontroluje práci provozních zaměstnanců.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.
- Všichni zaměstnanci se podílejí na tvorbě ŠVP.
- Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se ZŠ, knihovnou, klub rodičů při mateřské škole, o.s. Ulita Černilov, s dalšími školami a institucemi při realizacích grantů (viz. Plán spolupráce).
- MŠ spolupracuje s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

Personální a pedagogické zajištění

- Všichni pracovníci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogové mají pedagogické vzdělání, mají předepsanou odbornou kvalifikaci.
- Vedoucí učitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje prohlubování profesních kompetencí všech pedagogů, vytváří podmínky pro další systematické vzdělávání. Pedagogové se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně (viz. příloha Plán dalšího vzdělávání).
- Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální péče.
- Pedagogové jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).
- Zkušenější paní učitelky uvádějí do praxe začínající kolegyně, studentky středních a vysokých škol.
- Dětem se zdravotním postižením je poskytnuta péče asistenta pedagoga.

Spoluúčast rodičů

- Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.
- Učitelky sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost se podílet na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, akcí, i společných brigád. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje (viz. Plánované akce školy a příloha Plán spolupráce).
- Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.
- Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost o svěřených záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, nezasahují do života a soukromí rodiny. Nevyžádané rady neposkytují.
- MŠ pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.
- MŠ organizuje přednášky o školní zralosti, o výchově, zdraví ...

4. Vzdělávání dětí mladších tří let, dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, dětí mimořádně nadaných a dětí s odkladem školní docházky

Děti mladší tří let

- Umožnit dětem pozvolnou adaptaci v novém prostředí.
- Uvést dítě do společenství ostatních dětí a lidí.
- Rozvíjet pohybové, smyslové, manipulační a sebeobslužné dovednosti.
- Vytvářet podmínky pro jeho bezpečí, duševní pohodu a jistotu.
- Pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a podílet se na utváření společenské pohody.

Děti se specifickými vzdělávacími potřebami

- Vytvořit podmínky, které odpovídají konkrétním speciálním potřebám dítěte, zajistit prostředí bezpečně, klidné a podnětné.
- Učitelka volí vhodné vzdělávací metody a prostředky vyhovující individuálním a vývojovým potřebám dětí.
- Tam, kde je to potřebné a účelné, sestavujeme individuální vzdělávací programy, které odpovídají psychologickým, fyzickým i sociálním možnostem dítěte.

Děti nadané

- Vytvořit prostředí, které je přizpůsobeno potřebám a možnostem nadaných dětí.
- Doplnovat vzdělávací nabídku dostatkem podnětů, popř. dalšími aktivitami a činnostmi.
- Dětem nadaným i mimořádně nadaným poskytujeme podpůrná opatření, zpracováváme IVP.
- Naše hlavní pozornost je věnována výběru edukačních metod a přístupů vedoucích k inkluzi nadaného dítěte. Podporujeme rozvoj nadání ostatních dětí ve skupině.
- Aplikujeme aktivizující prvky výukových metod.

Děti s odkladem školní docházky

- Výchovně vzdělávací práce probíhá podle individuálně vzdělávacího programu s ohledem na aktuální úroveň dítěte.
- Pedagog zajišťuje individuální péči dítěte s odkladem školní docházky, respektuje jeho potřeby a zájmy.
- Využívá vhodné pomůcky a metody při práci s dětmi a vytváří optimální podmínky pro rozvoj jednotlivce.
- Pedagog provádí plánování cíleně a vědomě, zaznamenává a sleduje pokroky dítěte.
- Připravuje podnětné prostředí, s dítětem pracuje klidně.
- Pedagog stimuluje a rozvíjí osobnost dítěte, jeho vzdělávací působení vychází ze znalosti aktuálního rozvojového stavu dítěte.
- V dané problematice se orientuje, využívá svých odborných znalostí a sebevzdělává se.
- Rodiče jsou pravidelně informováni o problematice školní zralosti a připravenosti od pedagogů i speciálního pedagoga.

5. Organizace vzdělávání

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Byly vydány směrnice „Směrnice k přijímání k předškolnímu vzdělávání dětí v mateřské škole“ a schváleny ve školním řádu.

Obecná charakteristika tříd

Mateřská škola je rozdělena do pěti homogenních tříd v celkovém počtu 120 dětí, z nichž každá třída vychází z věkových a vývojových zvláštností dětí. Počet dětí na třídách je v ročním plánu školy. Ve všech třídách děti zůstávají dva roky se stejnými učitelkami. Názvy tříd se střídají po dvou letech - Sluníčka, Kapičky, Bublínky, Hvězdičky. Pouze děti v páté třídě Školáčků zůstávají jen jeden rok.

Třída Sluníčka a třída Kapičky (věk dětí 2 - 4 roky)

Pomáháme dětem se vstupem do mateřské školy a s postupnou bezproblémovou adaptací. Děti se seznamují s novým prostředím, učí se ho poznávat a orientovat se v něm a chovat se tak, aby se v něm cítily dobře. Seznamují se se zaměstnanci školy a novými kamarády.

Učíme děti samostatnosti při jídle, oblékání a hygieně a základním společenským návykům. U starších dětí upevňujeme hygienické návyky. Společně s dětmi vytváříme první třídní pravidla – podporující ohleduplnost, vzájemnou pomoc, dětská přátelství. Pravidla prohlubujeme a spoluvytváříme nová. Snažíme se o individuální přístup k dětem, respektování jejich tempa. Učíme děti objevovat okolní svět, orientovat se v něm a chápat vzájemné vztahy a souvislosti. Seznamujeme děti s přírodou a okolím.

Třída Bublínky a Hvězdičky (věk dětí 4 - 5 let)

Učíme děti všimnout si změn v nejbližším okolí, uvědomovat si význam životního prostředí. Podporujeme tělesný rozvoj a zdraví, schopnost vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, zvládat jemnou motoriku a grafomotoriku. Motivujeme děti k samostatnému vyjadřování, kultivovanému projevu a jazykovým dovednostem. Posilujeme samostatnost a tvořivost dětí při řešení problémů. Rozvíjíme prosociální chování a porozumění základním projevům neverbální komunikace. Děti si osvojují některé poznatky a dovednosti, které předchází čtení i psaní. Podněcujeme soustředěnost, pozornost a zájem dětí objevovat a chápat v souvislostech. Děti jsou vedeny ke spolupráci a vzájemné pomoci, spolupodílí se na vytváření pravidel vzájemného soužití. Vytváříme u dětí povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

5. třída (5 – 6,5 roku)

Podporujeme rozvoj jazykových a řečových dovedností. Zaměřujeme se na získávání sebevědomí a zdravé sebevědomí u dětí. Rozvíjíme schopnost dětí žít ve společenství ostatních lidí, a chovat se podle přijatých pravidel. Podněcujeme děti k tvořivému myšlení a vyjadřování, zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky. Vytváříme elementární povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí. Dále zdokonalujeme rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky, pohybové a manipulační dovednosti. Děti si osvojují některé poznatky a dovednosti, které předchází čtení i psaní. Rozvíjíme soustředěnost, pozornost a zájem dětí objevovat a chápat v souvislostech. Děti jsou vedeny ke spolupráci a vzájemné pomoci, spolupodílí se na vytváření pravidel vzájemného soužití. Vytváříme u dětí povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí. Individuálně pracujeme s dětmi s odkladem školní docházky.

6. Charakteristika vzdělávacího programu

Náš celoroční vzdělávací program „Poznáváme svět kolem nás“ rozvíjí dítě v oblasti biologické, psychologické, sociální... Dítě získává možnost naučit se potřebné dovednosti, poznávat žádoucí hodnoty a samostatné postoje pro plynulý přechod do základní školy.

Hlavním úkolem mateřské školy je připravit děti tak, aby byly osobnostmi, které jsou vzhledem ke svému věku a možnostem samostatné, schopné se dívat kolem sebe a vstřebávat co nejvíce nabízených poznatků. Probouzíme u dětí aktivní zájem o hru a chuť objevovat nové věci prožitkovým učením. Vedeme děti k poznání okolní přírody, probouzíme citový vztah k přírodě, poznávání lidových zvyků, tradic, svátků. Učíme děti základním sociálně kulturním dovednostem a návykům, vytváříme pozitivní vztah k výtvarům lidské práce i k lidem samotným.

V mateřské škole se zaměřujeme na ekologickou výchovu, kterou chápeme jako získávání poznatků a vědomostí o vztazích a souvislostech v životním prostředí. Učíme děti pochopit živou a neživou přírodu, vztahy mezi jednotlivými organizmy, působení člověka na přírodu.

K naplnění výchovných úkolů je třeba vytvářet dostatek podnětů při hře, prvotní práci i učení vycházejících z poznávání a hodnocení přírody. Podněty připravujeme pomocí vhodných metod, postupů a forem práce. Základem je hra, která se promítá do všech výchovných činností a pomocí ní dítě získává prvotní vědomosti a znalosti o životě lidí, jejich práci, vzájemných vztazích a vztahu k přírodě.

Vzdělávací záměr

Rozvíjíme osobnost dítěte, jeho individualitu, zaměřujeme se na dosažení optimální úrovně osobního rozvoje, učení a poznání a vedeme dítě k získávání zkušeností pro jeho další celoživotní vzdělávání. Posilujeme schopnost dítěte vnímat a porozumět jevům a děním kolem sebe, vedeme ho k chápání a poznávání vztahů, vazeb a souvislostí.

Učíme dítě poznávat hodnoty naší společnosti, chovat se a jednat podle nich. Podporujeme vnímání růzností a rozdílných hodnot společnosti. Prohlubujeme schopnost komunikovat, spolupracovat, podílet se a rozhodovat o činnostech.

Vedeme dítě k vnímání a poznání sebe sama, svých potřeb a možností, k vytváření sebevědomí a sebedůvěry. Dále k poznání, že může jednat svobodně, že může svou životní situaci ovlivňovat a zároveň být zodpovědné za své chování a jednání.

Dílčí vzdělávací cíle

- Zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podmětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení.
- Maximálně podporovat individuální rozvojové možnosti dítěte a umožňovat mu dospět v době, kdy opouští mateřskou školu v optimální úrovni osobního rozvoje a učení, která je pro ně individuálně dosažitelná.
- Zabezpečujeme tělesnou zdatnost, otužilost a nezbytnou zdravotní prevenci.

- Rozvíjíme u dětí souvislé vyjadřování – práce ve skupinách, předpoklad intenzivnějšího řečového kontaktu s dospělými a dětmi.
- Podněcujeme děti k samostatnému myšlení na základě přímých zážitků a probouzíme u dětí chuť objevovat, naslouchat a dívat se kolem sebe, všimnout si rozmanitostí, změn a dění v nejbližším okolí, nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.
- Posilujeme samostatnost dětí a jejich sebedůvěru (při celodenním styku s dětmi a při všech příležitostech....).
- Nadále u dětí vytváříme mravní hodnoty, prohlubujeme citovou a mravní výchovu.
- Podporujeme kamarádské vztahy mezi dětmi, citlivé jednání a poznávání základních lidských citů – ve spolupráci s rodiči (využití loutkových her, literárních děl, apod.).
- Na základě dlouhodobého a každodenního styku s dítětem i jeho rodiči může předškolní vzdělávání plnit i úkol diagnostický, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Dětem, které to potřebují (dětem s nerovnoměrnostmi ve vývoji, dětem se zdravotním postižením, se zdravotním a sociálním znevýhodněním), má předškolní vzdělávání, na základě znalosti aktuální úrovně rozvoje dítěte i jeho dalších rozvojových možností, poskytovat včasnou speciálně pedagogickou péči a tím zlepšovat jejich životní i vzdělávací šance.

Formy, metody a přístupy výchovně vzdělávací práce

Přístupy výchovně vzdělávací práce

Vzdělávání probíhá v průběhu celého dne, formou spontánních a řízených aktivit, které jsou vzájemně provázané a vyvážené, a vycházejí z potřeb, možností a zájmu dítěte. Dítě je vzděláváno stále, využíváme přirozených situací, ve kterých má dítě největší prostor k dalšímu rozvoji a učení.

Ve výchovně vzdělávací práci uplatňujeme integrovaný přístup. Předávané poznatky spojujeme s praktickými zkušenostmi a činnostmi a s využitím metod vytváříme vzdělávací nabídku v podobě integrovaných bloků. Tento přístup umožňuje dítěti poznávat svět v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Dítě získává komplexnější a srozumitelnější pohled na svět a aktivní postoj k němu.

K dítěti přistupujeme individuálně s ohledem na jeho schopnosti, potřeby, zájmy a možnosti. Pedagogické aktivity probíhají v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, každé dítě je stimulováno, citlivě podněcováno k učení a pozitivně motivováno k vlastnímu vzdělávacímu úsilí.

Formy a metody

Na základě znalostí individuálních potřeb a možností dětí vybíráme vhodné metody vzdělávací práce, jako např. prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí, situační učení a spontánní sociální učení. Podporujeme dětskou zvědavost a radost dítěte z objevování. Aktivity a činnosti jsou založené na přímých zážitcích dětí. Využíváme praktické životní situace. Během celého dne poskytujeme dětem správné vzory chování.

Vytváříme dětem podnětné prostředí, připravuje pro ně nabídku činností a aktivit, které si dítě na základě svých zájmů vybírá. Tyto činnosti probíhají za aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách

a individuálně. Další výchovně vzdělávací práce se odehrává v komunitním kruhu, při pohybových hrách, cvičení, zpívání, literárně dramatických hrách, výtvarných činnostech... Během dne probíhá řízená činnost, která vychází ze zájmů, potřeb a zkušeností dětí, probíhá s jednotlivci, skupinou nebo celou třídou. Může probíhat i při pobytech venku nebo při odpoledním odpočinku. Všechny činnosti obsahují prvky hry, tvořivosti a nápaditosti. Podněcují děti k samostatnosti a radosti ze zvládnutého.

Mezi další formy naplňující záměry vzdělávání zařazujeme výlety, vycházky, divadla, exkurze, různé návštěvy..., které organizujeme v průběhu celého roku. Blíže se o nich rozepisujeme v kapitole Plánované akce školy a v příloze Konceptce nadstandartních aktivit. Dlouhodobě se v naší mateřské škole zabýváme logopedickou péčí u dětí s nesprávnou výslovností hlásek. Z programů zdravotně-preventivních zařazujeme návštěvy solno-jodových jeskyní, předplavecký výcvik pro předškolní děti a lyžování na horách pro zájemce. Od roku 2010 jsme členem celostátní sítě mateřských škol se zájmem o ekologickou environmentální výchovu Mrkvička. Spolupracujeme s ekologickým centrem Sever a organizujeme pro děti společně ekologické programy.

Klíčové kompetence předškolního vzdělávání v mateřské škole

V naší mateřské škole si děti osvojují klíčové kompetence tím, že:

1. Kompetence k učení

- pozorují zvířata, změny v přírodě, dopravní situace a získané znalosti uplatňují v praxi;
- experimentují se sněhem, ledem, klíčením semen;
- pozorují a poznávají práci dospělých ve svém okolí (kuchařka, školník, truhlář, apod.);
- navštěvují kulturní představení a umí se vhodně chovat;
- pojmenovávají věci kolem sebe, všímají si rozdílů;
- malují, stříhají, lepí, vyrábí dárečky k různým příležitostem, pracují s pracovními listy podle pokynů učitelky a procvičují grafomotoriku;
- využívají komunitního kruhu;
- často a vhodně jsou chváleny.

2. Kompetence k řešení problémů

- hrají společné hry s dotyky těla (pohlazení), udržují čistotu ve svém okolí;
- řeší labyrinty a hádanky;
- překonávají přírodní překážky, bludiště a prolézačky;
- dokončují vyprávěný příběh, malování obrázku;
- zvládají číselnou řadu, rozlišují vlevo x vpravo, nahoře x dole porovnávají počet;
- rozpoznají a ohodnotí vhodné a nevhodné oblékání, chování a vztahy, umí zhodnotit a poznat hlavní charakterové vlastnosti jednotlivých postav v pohádkách;
- snaží se samostatně řešit konflikty mezi dětmi – pravidla chování na třídách.

3. Kompetence komunikativní

- vypráví o obrázku, knize, časopisu, reprodukuje text, vymýšlejí hádanky a dokončují příběh;
- dramatisují pohádky (vyrábějí kulisy a kostýmy), zpívají písně, hrají na rytmické nástroje, rozpoznají náladu skladby (ukolébavka, pochod, tanec, veselý, smutný);
- bez ostychu vypráví o svém prožitku s kamarády či dospělými;
- rytmizují slova a říkadla, vymýšlí rýmy, poznávají hlásky, umí se podepsat;
- umí ovládat počítačové programy, orientovat se v dětských encyklopediích a vyhledává obrázky v knihách;
- hrají pantomimu;
- napodobují správnou výslovnost podle vzoru – reedukace výslovnosti.

4. Kompetence sociální a personální

- pomáhají kamarádovi, umí vyjádřit sympatie a antipatie, dokáží být empatičtí;
- dokáží přiznat svůj omyl či chybu a omluvit se kamarádovi;
- rozhodují o hře, vymýšlejí a dodržují již dohodnutá pravidla;
- zdraví, poprosí a poděkují, počkají až druhý domluví a neskáčou do řeči;
- hrají společné námětové hry, určují jednotlivé role a napodobují chování dospělých ve svém okolí (na domácnost, na školu, na dopravu apod.);
- umí se chovat obezřetně a s nedůvěrou k cizím lidem- hrají hry s bezpečnostní tematikou (na zloděje, na zlého pána);
- umí vyřídit vzkaz;

5. Kompetence činnostní a občanské

- dokáže odhadnout svoje síly a schopnosti při překonávání přírodních překážek a při hře na průlezkách;
- dokončí započatou práci (výkres, výrobek), zadaný úkol;
- neničí práci druhých (nebourá stavby, nekreslíme druhému do jeho práce apod.);
- projevuje radost ze hry, z práce, umí pochválit, neubližuje kamarádovi;
- ví, jak chráníme přírodu a co jí škodí, pomáhá při úklidu hraček a umí je uložit na správné místo;
- dodržuje dohodnutá pravidla chování ve třídě;
- myje si ruce dle hygienických zásad, umí používat kapesník a toaletu, jí příborem.

7. Vzdělávací obsah

PŘÍRODA KOLEM NÁS

Barevný rok
Máme rádi zvířata
Máme rádi rostliny
Co vyprávěla kapička
Chráníme přírodu

V tomto integrovaném bloku získáváme poznatky o živé a neživé přírodě pomocí všech smyslů, záměrně si všímáme rozmanitostí a změn v přírodě během celého roku. Vedeme děti k pochopení, že jsou součástí přírody. Učíme děti přírodu vnímat, chápat a chránit, udržovat a zlepšovat životní prostředí.

Vymezení podtémat:

Barevný rok → *jaro, léto, podzim, co viděl dráček, zima, teplé rukavičky, sněhulák, sněží*

Máme rádi zvířata → *volně žijící zvířata, domácí zvířata a jejich mláďata, exotická zvířata, ptáci v zimě a na jaře, hmyz, uspávání přírody*

Máme rádi rostliny → *za plotem, ovoce a zelenina a jejich význam pro zdraví, stromy, keře, kytky, plody, les, houby,*

Co vyprávěla kapička → *vodní plochy, voda a její zpracování, význam pro život, koloběh vody, vodní radovánky*

Chráníme přírodu → *den Země, třídění odpadu, ochrana přírody, lesní a vodní ekosystém*

Vzdělávací cíle:

Přirozenou cestou seznamovat děti s živou a neživou přírodou v nejbližším okolí.

Posilovat pozitivní vztah k přírodě a její ochraně.

Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti s přírodou.

Seznamovat děti s pravidelností a řádem, který v přírodě panuje, vést je k pochopení vztahu člověka a přírody a k respektu neměnných přírodních pravidel.

Vést děti k pochopení, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují.

Osvojit si poznatky a dovednosti k podpoře zdraví.

Rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách.

Očekávané výstupy:

Znám přírodu ve svém okolí.

Neničím přírodu, jsem k ní ohleduplný.

Uvědomuji si, že patřím do přírody.

Zvládám jednoduché úklidové práce, práce na zahradě.

Vnímám a rozlišuji pomocí všech smyslů (vůně, chutě, vnímám hmatem...)

Vím, že svět má svůj řád.

Sleduji dění a proměny kolem sebe, chápu změny v přírodě a umím se jim přizpůsobit.

Znám základní zásady zdravého životního stylu.

Mám povědomí o významu zdraví a zdravé výživy.

DÍTĚ A JEHO TĚLO

- práce s přírodním materiálem
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s náčiním
- pracovní činnosti – skládání, mačkání papíru, práce s modelínou, tvarovou hmotou
- smyslové hry a činnosti
- přirozené pohybové činnosti, zejména chůze a běh v přírodním prostředí (zahradka, vycházky, výlety).
- hudebně pohybové hry a činnosti.
- jednoduché sebeobslužné činnosti (osobní hygiena, oblékání, stolování apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti
- gramofotorická a vizuomotorická cvičení
- jazykové chvilky a dechová cvičení
- vycházky do přírody, do lesa

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

- vyprávění nad knihami, encyklopediemi, rozhovory
- pozorování přírody na zahrádkách, na poli, v lese, na zahradě MŠ
- zpěv písní a recitace básní, písně spjaté s přírodou
- osvojování krátkých literárních útvarů, přednes, recitace
- správná výslovnost při reprodukci specifických říkanek a jazykolamů
- převyprávět slyšené, viděné
- artikulační, řečové, sluchové, rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- vyřizování vzkazů, zpráv
- soustředěný poslech (pohádka, divadlo)
- volné hry a experimenty s přírodním materiálem
- estetické tvůrčí aktivity např.: s přírodninami
- přímé pozorování přírodních krás v okolí dítěte, rozhovory
- procvičování číselné řady, počtu
- sestavování dějové posloupnosti
- určování vlastností předmětů – velikosti, tvaru, materiálu, vůně, chutě
- procvičování časových pojmů – jaro, léto, podzim, zima, rok.

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

- hry a činnosti zaměřené na rozvoj spolupráce a vzájemného soužití, sociální a interaktivní hry, námětové hry i s dospělým
- společné hry na školní zahradě
- pracovní a výtvarné kolektivní práce z přírodního materiálu
- improvizovaná maňásková a divadelní představení
- společná práce na interaktivní tabuli
- péče o zvířata, krmení ptáků
- společný sběr plodů a přírodnin
- vyprávění v komunikativním kruhu
- třídění odpadu a ochrana přírody

- upevňování pravidel ve třídě, ve vztahu ke zvířatům

DÍTĚ A SPOLEČNOST

- výlety, vycházky - rozlišovat vhodné a nevhodné chování v reálných situacích.
- tvůrčí činnosti slovesné – poslech pohádek, příběhů, divadelních představení, dramatizace a další
- projekty s ekologickými náměty (Ekocentrum Sever)
- návštěva divadelních představení
- hudebně pohybové činnosti podněcující tvořivost a nápaditost dítěte
- zpěv písní za rytmického a hudebního doprovodu
- výtvarné a tvořivé aktivity
- společné vyrábění s rodiči – výrobky z přírodnin
- jednoduché pracovní činnosti na školní zahradě
- příprava na vystoupení pro rodiče
- stolní hry s pravidly
- společenské hry a skupinové aktivity
- aktivity vedoucí k ochraně přírody a životního prostředí
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

DÍTĚ A SVĚT

- poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší)
- aktivní pozorování okolí, srovnávání, hodnocení
- vycházky, pobyt na zahradě
- sběr přírodnin
- praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami (pokusy s vodou)
- EKO hry, práce s třídními projekty
- pozorování různých ekosystémů – les, louka, pole, rybník
- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, péče o školní zahradu
- poučení o možných nebezpečných situacích, o hrozícím nebezpečí, dostupné způsoby jak se chránit
- kognitivní činnosti (kladení otázek, a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- tvořivé činnosti a hry s využitím přírodnin
- využívání encyklopedii, práce s literárními texty, s obrazovým materiálem

MOJE RADOSTI

**Čertoviny
Ten vánoční čas
Příchod tří králů
Hrajeme si s pohádkou
Koledníček
Je nám dobře na světě
Hurá je tu karneval**

V tomto integrovaném bloku dětem přibližujeme tradice, zvyky, obyčeje a vytváříme k nim klidný vztah. Navozujeme klidnou a radostnou atmosféru, umožňujeme dětem citové prožitky a vytváříme pohodu. Vedeme děti ke společnému prožívání svátků a oslav. S využitím her a pohádek prohlubujeme vzájemné sociální vztahy.

Vymezení podtémat:

Čertoviny → *čerti, příchod Mikuláše a anděla*

Ten vánoční čas → *zdobení stromečku, ježíšek v MŠ*

Příchod tří králů → *svátek Tří králů, tradice*

Hrajeme si s pohádkou → *pohádkové postavy, divadlo*

Koledníček → *oslavy Velikonoc, zajíček, vajíčko*

Je nám dobře na světě → *mezinárodní den dětí*

Hurá je tu karneval → *klauni, kostýmy*

Vzdělávací cíle:

Vytvořit povědomí o lidových zvycích, tradicích a křesťanských svátcích.

Vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách.

Vést děti k pochopení významu přípravy dárků a obdarování druhých.

Rozvíjet estetické cítění a prožívání.

Pochopit morální hodnoty.

Rozvíjet představivost a fantazii dětí.

Rozvíjet pohybové schopnosti v oblasti hrubé motoriky, koordinace pohybu.

Zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky, koordinace ruky a oka.

Očekávané výstupy:

Znám některé lidové tradice a chápu jejich význam.

Umím udělat radost druhému.

Umím se radovat ze společně prožitých chvil.

Jsem citlivý ve vztahu k druhým a rozliším, co je dobré a zlé.

Umím vyjádřit svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech.

DÍTĚ A JEHO TĚLO

- pohyb ve skupině dětí, hry na orientaci v prostoru
- lokomoční pohybové činnosti (lezení, chůze, běh skoky a poskoky)
- nelokomoční pohybové činnosti (motivační cvičení na procvičení poloh a pohybů těla)
- sezónní sportovní činnosti (lyžování, koulování, sáňkování..)
- jednoduché pohybové a smyslové hry s pravidly
- hudebně pohybové činnosti
- pracovní a sebeobslužné činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- práce s těstem a výtvarným materiálem

- soutěže a hry
- grafomotorická cvičení

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

- vyprávění pohádek, recitace básniček
- rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti, rozlišování slabik v návaznosti na rytmus
- komentování zážitků a aktivit (vyprávění zážitků, příběhů)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů i dle vlastní fantazie
- seznamování s pohádkovými hrdiny a jejich vlastnostmi
- kreslení zážitků z prožitého (divadelní představení, výlet, karneval)
- společná výzdoba tříd (balónky, stromeček..)
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- hry a praktické úkony procvičují orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti vyvolávající spokojenost, radost, veselí a pohodu
- tematické výlety
- návštěva Mikuláše, čerta a anděla

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

- motivační hry – na čertíky, na koledu, karneval.
- aktivity podporující sbližování dětí
- sociální a interaktivní hry
- kooperativní činnosti ve dvojicích ve skupinách
- společné sestavování (betlému, pekla...)
- společné aktivity, dramatizace pohádek, vystoupení, besídka, karneval, oslavy, akce s rodiči
- manipulace s maňásky a loutkami, improvizovaná divadélka
- výtvarné a pracovní činnosti (příprava masek, malování kraslic, pletení pomlázky)
- společné setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému

DÍTĚ A SPOLEČNOST

- přípravy a realizace oslav svátků
- poslech a zpěv písní, koled, nácvik na besídka
- dramatické činnosti (napodobování pohádkových bytostí)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným i hudebním uměním mimo MŠ
- aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, spolupráce)
- praktické ukázky (návštěva jarmarku, zámku, skanzenu)
- návštěva kulturních akcí, výstav, divadelních představení
- aktivity přibližující dětem svět umění kultury a sportu (karneval, olympiáda, divadlo, výstava, tematické výlety)
- situační a modelové hry (dobro, zlo, pravda, spravedlnost, ohleduplnost...)
- využití vhodné literatury a pohádek
- seznamování s některými druhy loutek, pohádkovými postavami

DÍTĚ A SVĚT

- práce s obrazovým materiálem, využití encyklopedií
- společná příprava a účast na akcích obce
- zapojování dětí do společných akcí v MŠ
- společné vytváření vánoční výzdoby na třídách, pečení vánočního cukroví
- seznamování s lidovými zvyky a tradicemi

- praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami
- spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel ve třídě

JÁ A MŮJ SVĚT

Já a školka
Já a moji kamarádi
Já a moje vesnice
Já a moje Česká republika
Můj den
Na návštěvě v 1. Třídě
Moje rodina
Cestuji si křížem krážem po světě
Věci kolem nás

V tomto integrovaném bloku pomáháme dětem s adaptací, s navazováním nových vztahů a přátelství. Učíme děti žít ve společenství druhých lidí a spolupracovat s vrstevníky. Přibližujeme strukturu rodiny

a vzájemné citové vazby. Seznamujeme je s okolním prostředím, se životem na vesnici. Rozlišujeme různé druhy dopravních prostředků a vedeme děti k uplatňování zásady „vidět a být viděn“. Učíme děti poznávat a vnímat své tělo, vytvářet zdravé životní návyky.

Vymezení podtémat:

Já a školka → *smysly, moje tělo, ochrana zdraví, vitamíny, ochrana člověka za běžných rizik*

Já a moji kamarádi → *vztahy mezi lidmi, kamarády*

Já a moje vesnice → *posvícení, kde žiji*

Já a moje Česká republika → *poznávání vlasti, státní symboly, práce s mapou*

Můj den → *den a noc, co dělám celý den, časové pojmy*

Na návštěvě v 1. třídě → *zápis, příprava do školy*

Moje rodina → *u nás doma, maminka má svátek, profese*

Cestuji si křížem krážem po světě → *doprava, dopravní prostředky, poznávání jiných zemí a kultur, vesmír, dopravní výchova*

Věci kolem nás → *materiály, využití materiálů v životě*

Vzdělávací cíle:

Vést děti k poznání sebe sama a rozvíjení pozitivních citů k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a osobní spokojenosti).

Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je, city plně prožívat a komunikovat.

Prostřednictvím podstatných znaků rozlišovat a orientovat se v časových vztazích v rámci dne, týdne a roku, ve spojení s konkrétními činnostmi.

Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a učení, podpora a rozvoj zájmu o učení.

Vytvoření základu pro práci s informacemi.

Poznávat a respektovat vlastnosti vrstevníků, jejich schopnosti a dovednosti.

Rozvíjet vzájemné mezilidské vztahy a schopnosti žít ve společenství ostatních lidí.

Osvojit si poznatky o rodině a práci dospělých.

Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu.

Vytváření povědomí o vesmíru, planetě Zemi, jednotlivých kontinentech, některých státech Evropy a České republice.

Získávat elementární poznatky o přírodním a technickém prostředí.

Seznamovat děti s dopravou a s užíváním základních pravidel chování na ulici.

Seznamovat děti s riziky, které si děti mohou způsobit neopatrným chováním.

Učit děti předcházet nemocem, starat se o své zdraví.

Vést děti k vytváření pravidel a k jejich dodržování.

Očekávané výstupy:

Znám své tělo, vnímám své potřeby, touhy a přání i s ohledem na druhé.

Umím se domluvit a spolupracovat se svými kamarády.

Chovám se podle domluvených pravidel.

Umím porozumět pokynu dospělého a reagovat na ně.

Znám svoji rodinu.

Chápu význam práce dospělých a vážím si jí.

Vím, kde bydlím a mám elementární poznatky o planetě Zemi, České republice apod.

Respektuji neměnná přírodní pravidla.

Poznám dopravní prostředky a možná nebezpečí. Umím nebezpečím předcházet.

Starám se o své tělo a o své zdraví. Vím, jak předcházet nemocem.

DÍTĚ A JEHO TĚLO

- motivační cvičení s náčiním a předměty

- cvičení na nářadí

- pracovní činnosti rozvíjející jemnou motoriku, koordinaci ruky a oka (zacházení s předměty denní potřeby, pomůckami, hračkami, výtvarným a pracovním materiálem)

- hry na rozvoj smyslového vnímání

- ochrana osobního bezpečí (při hrách, v dopravních situacích, při setkání s lidmi)

- relaxační, dechové a protahovací cvičení

- pohybové hry s pravidly ve třídě i na zahradě

- námětové hry a činnosti

- jednoduché sebeobslužné činnosti (osobní hygiena, oblékání, stolování apod.)

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

- artikulační, řečové a sluchové hry, hry na procvičení pozornosti a paměti – Kimovy hry

- jazykové chvíle a cvičení motoriky mluvidel

- četba a poslech příběhů, vyprávění podle obrázku
- hry s logopedickými kostkami, hry se slovy
- cvičení v projevovalání citů, sebekontroly a sebeovládání
- dramatické činnosti, předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích.
- mimické vyjadřování nálad.
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmu a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, obrazovým materiálem, s médii)
- činnosti zasvěcující děti do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů a událostí
- hry a činnosti zaměřené na předcházení rizikům v dopravě, při setkání s cizími lidmi, při setkání s mimořádnou událostí – ohněm, nehodou a pod.
- aktivity zaměřené na poznávání lidského těla, na ochranu a předcházení úrazům a zraněním, nemocem...
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří)
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, rodina ve světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry zaměřené na poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělí, rodič, učitelka, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do kterých se dítě přirozeně dostává
- prostorové hry zaměřené na uspořádání předmětů
- hry s časovými pojmy (dnes, včera, zítra, den, noc...)
- práce s encyklopediemi, knihami a manipulačními obrázky
- stolní a společenské hry
- grafomotorická cvičení
- hry na poznávání geometrických tvarů, s velikostí předmětů

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

- rytmické hry a rituály
- společné hry a činnosti – stavby, úklid, námětové hry
- hry na seznámení s kamarády, s prostředím MŠ, s dospělým
- spoluvytváření třídních pravidel
- společné diskuse, rozhovory, individuální i skupinová konverzace v „komunikativním kruhu“
- kooperativní hry a činnosti ve dvojicích, menších skupinách
- činnosti zaměřené na poznávání prostředí, ve kterém dítě žije (vesnice, město, stát)
- četba, vyprávění a poslech pohádek, příběhů s estetickým obsahem a poučením
- dramatické činnosti a aktivity, hudebně pohybové hry, taneční hry, společná vystoupení
- výtvarné hry a činnosti (vyrábění přání)
- kooperativní činnosti ve skupinách
- společné hry na interaktivní tabuli
- modelové a přirozené aktivity
- poznávací, sociální, interaktivní hry
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

DÍTĚ A SPOLEČNOST

- námětové hry
- přípravy a realizace společenských zábav a slavností (besídka, slavnosti)
- společné ustanovení pravidel třídy, vytvoření hymny třídy, volba maskota
- aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, spolupráce)

- výtvarné aktivity, využívání nejrůznějších technik ve výtvarném projevu
- zpěv písní s doprovodem, využívání doprovodných hudebních nástrojů
- návštěva kulturních a společenských míst, exkurze do výrobních podniků a jiných institucí (pošta, knihovna, hospodářství, obchod...)
- tematické hry s pracovními pomůckami a nástroji, seznamovat děti s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání
- návštěva školy – 1. třídy
- divadelní představení
- didaktické a situační hry
- společné akce s rodiči (posvícení, pečení koláčů...)

DÍTĚ A SVĚT

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností)
- pozorování blízkého okolí – výlety, vycházky do okolí
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, smysluplné činnosti zaměřené k péči o okolní prostředí, školní zahradu a blízké okolí.
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientaci v obci
- tvorby obrázkových map
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní
- poznávací výlet do města, pozorování dopravních situací
- návštěva hvězdárny, hasičů
- exkurze ve spolupráci s rodiči, pozorování práce dospělých
- poučení o možných nebezpečných situacích a při manipulaci s nebezpečnými předměty
- tematické dopravní hry
- účast na obecních akcích
- praktické experimenty, pokusy, činnosti

8. Evaluace MŠ

8.1. Vnitřní systém

Na úrovni školy (vedoucí učitelka, pedagogický sbor, i jednotliví pedagogové)

Podmínky

Cíle a záměry ŠVP

Práce pedagogického sboru

- hodnocení mateřské školy za školní rok (naplňování cílů, záměrů a výstupů, obsah vzdělávání, podmínky vzdělávání, metody a formy práce, materiální vybavení, ekonomická situace, spolupráce...) – jednou za dva roky
- hospitace pedagogických pracovníků; viz Plán hospitační činnosti (průběžně)
- kontrola práce personálu
- hodnocení ŠVP a TVP
- hodnocení pedagogů na základě autoevaluace; viz autoevaluační zprávy

Na úrovni třídy (provádí pedagog)

- evaluace integrovaných bloků (písemně po ukončení bloku)
- charakteristika třídy (do konce září)
- hodnocení třídy (na konci školního roku)
- diagnostika dětí (2x ročně), dětí s OŠD
- hodnocení sebe sama (dotazníky)

8.2. Vnější systém

- názory rodičů (z denního kontaktu, z dotazníků)
- připomínky ze školské rady
- připomínky z vedení školy a spolupráce s pedagogy základní školy
- pedagogicko-psychologická poradna
- obecní úřad
- krajský úřad
- Česká školní inspekce
- hygienická stanice

9. Plánované akce školy

Během školního roku k nám přijede několik divadel přímo do mateřské školy, zúčastníme se divadel dramatického kroužku dětí v sokolovně, vydáme se do divadla Drak. V Černilově navštívíme základní školu, černilovskou knihovnu, obecní úřad, poštu, obchody, hospodářství, řemeslníky... Nadále budeme spolupracovat se základní školou, s rodiči, s Ekologickým centrem Sever, s Lesy ČR a dalšími institucemi a sdruženími. V rámci zdravého tělesného vývoje, otužování, rozvoje tělesné zdatnosti a pohybových dovedností navštívíme solno-jodové jeskyně, zúčastníme se plaveckého výcviku a lyžování na horách.

podzim

- společné vítání nového roku
- předplavecký výcvik pro předškolní děti
- návštěvy solno-jodových jeskyní - listopad
- rodičovské schůzky
- divadelní představení v MŠ a ve Smiřicích
- podzimní cesta přírodou
- společná akce s rodiči „Posvícení v MŠ“
- běh pro zdraví - spolupráce se ZŠ
- polodenní výlet do Hradce Králové
- dýňové slavnosti (společné vyrábění na soutěž Černilovská dýně) - spolupráce s o.s. Ulita
- pečení brambor v atriu
- uspávání přírody, výroba podzimníčků, výstava v MŠ (společně s rodiči)
- průvod broučků - spolupráce s o.s. Ulita
- focení dětí
- podzimní brigáda na zahradě MŠ (s rodiči)
- výlet do lesa – Biřička

zima

- Mikulášská nadílka
- pečení vánočního cukroví, či Vizovického pečiva
- zdobení perníčků s rodiči
- výroba vánočních ozdob z přírodnin
- oslava Vánoc (vánoční zvyky a tradice, vánoční zpívání, besídka spojená se společným hraním s novými hračkami)
- vánoční výlet
- návštěva adventních trhů - spolupráce s o.s. Ulita
- vánoční besídky v MŠ s rozbalováním dárků a posezením s rodiči u stromečku
- předplavecký výcvik pro předškolní děti
- návštěvy solno-jodových jeskyní - leden
- lyžování na horách pro zájemce
- dětský maškarní karneval
- den otevřených dveří
- na návštěvě u prvňáčků
- divadelní představení v MŠ a ve Smiřicích

jaro

- vyrábění jarních dekorací na velikonoční jarmark
- návštěva velikonočního jarmarku - spolupráce s o.s. Ulita
- oslava Velikonoc (velikonoční zvyky a tradice, tematické vyrábění)
- předplavecký výcvik pro předškolní děti
- návštěvy solno-jodových jeskyní - březen
- den otevřených dveří
- jarní brigáda na zahradě (s rodiči)
- besídky ke Dni matek
- jarní výlet vlakem do Jaroměře
- výlet do lesa
- výlet autobusem do Hradce Králové, jízda turistickým vláčkem
- návštěva hvězdárny s programem
- návštěva hasičů
- tematické návštěvy různých řemesel
- návštěva knihovny
- návštěva významných budov, seznámení s různými profesemi
- fotografování
- ekologické programy
- naučné program v lese na Biřičce
- divadelní představení v MŠ, ve Smiřicích, v Hradci Králové
- čarodějnický den v MŠ

léto

- oslava svátků dětí
- polodenní vycházky do přírody
- tematický výlet do lesa
- vycházka k myslivcům
- třídní výlety

- olympiáda dětí
- ekologické programy
- noc plná odvahy - spaní v mateřské škole pro budoucí školáky
- rozloučení se školním rokem „Ahoj školko!“ a s budoucími školáky – rozdávání knížek
- předávání klíče do školy dětmi 9. tříd ZŠ budoucím školákům
- návštěva cukrárny - zmrzlina
- hry s vodou, mlhoviště

10. Aktuální školní program EVVO

Motto: „Jen si děti všiměte, co je krásy na světě.“

Říká se, že to, co se učíme v mateřské škole, se učíme pro život. To, co se učíme v dalších školách, se učíme pro svojí budoucí profesi. Psychologové nás poučí o tom, že každé životní období má svůj úkol (Ericsson). Maria Montessori mluví o senzitivní fázi, citlivém období, ve kterém je dítě zvláště vnímavé např. pro rozvoj řeči, rozvoj pořádku.... V tomto období se dítě snadno učí tomu, co se po uplynutí senzitivní fáze učí jen obtížně. V mateřské škole máme možnost pomoci dětem vytvořit správné návyky, denně pobývat venku v přírodě, pozorovat, hledat, sbírat, obdivovat, brouzdat se v listí nebo v kaluži, stavět z písku hrady, tunely, dorty i krajiny, žasnout, radovat se. Přinášet dětem podněty, pracovními aktivitami přispívat k péči o svět kolem sebe.

Cestou ekologické výchovy?

K nejcennějším metodám, jimiž se děti seznamují s okolní přírodou, náleží přímé pozorování živé i neživé přírody přímo v zahradě MŠ. Děti zde budou přicházet do bezprostředního styku s okolní přírodou, zjišťují její vlastnosti svými smysly, svou pracovní zkušeností. Mezi další metody patří pozorování a práce v "koutcích přírody", která oslovuje jejich smysly právě na smyslových zastaveních.

Myslíme, že to nejdůležitější o co nám všem jde, je umožnit dětem pochopit, že jsou součástí přírody, v níž existuje mnoho vzájemných vztahů a vazeb, a že je třeba tyto zákonitosti poznat. Protože přátelský vztah k rostlinám se vyvíjí pomaleji než ke zvířatům, dopřejme dětem co nejpestřejší výběr možností, jak k nim najít svou cestu. Využijeme dětské zvědavosti ale i toho, že o naše nové přátele (které jsme si vypěstovali se zajímají i další tvorové (např. motýli, housenky, mravenci...)).

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí.

Metody EVVO naší mateřské školy

- Pozorování** (spontánní, záměrné). Patří mezi základní metody environmentální výchovy v mateřské škole. Umět dobře pozorovat je také základní dovedností mnoha profesí - učitele, vědce.....
- smyslové podněty** (v dostatečném množství, rozmanitosti a kvalitě) - procvičování smyslů je právě pro předškolní věk charakteristické (viz smyslových her)
- experimenty** - dávají dětem jedinečnou možnost poznání na základě vlastní zkušenosti. Začínáme s jednoduchými experimenty.

d) narativní metoda - vyprávění příběhů

má své jedinečné místo právě u dětí v předškolním věku. Děti jsou vděčnými posluchači a příběhy, které je zaujmou, vyžadují stále znovu a znovu a prosí o pokračování.

e) práce s knihou

V české literatuře najdeme mnoho půvabných dětských próz. Např.

František Nepil - Polní žínka Evelínka

Helena Brožíková - Terežka a kaštanový skřítek

Helena Brožíková - Terežka a bublinková víla

Pavel Bezděčka - Kouzelník Futuro a jeho přátelé

f) exkurze

Ve spolupráci s rodiči zajišťujeme návštěvy v rodinách, kde mají domácí zvířata. Vyjíždíme na školní výlety, kde můžeme pozorovat zvířata chovaná i volně žijící.

g) beseda

Zveme na besedu zajímavé lidi, kteří nám předávají své nadšení z práce či svého koníčka.

h) dramatická výchova

Dramatizace, která přibližuje dětem život lidí, zvířat, rostlin. Navozujeme podobné situace, které v sobě obsahují problémy a vyzýváme děti k hledání řešení.

i) práce

Hlavní metodou učení je v předškolním věku hra. Ale děti velmi touží napodobovat práci dospělých a rády mluví o tom, že pracují. Hra je vlastně základní dětská aktivita - podobně jako je u dospělého základní aktivitou práce. Ale zatímco hra má přinášet zábavu a poučení, práce spěje k určitému cíli - výsledku, má cíl a smysl. A často musím překonat i něco, co pro mě není zábavné.

j) slavnost

Děti mají rády slavnosti a rituály.

Vhodné náměty na oslavy:

Den matek, Den dětí, Vánoce, Velikonoce, narozeniny, ukončení docházky do MŠ, Den ptačího zpěvu, Den Země, První jarní den...

Zdroje EVVO v naší mateřské škole:

1. rodina

Spolupracujeme s rodiči při údržbě zahrady, při realizaci změn.

2. učitelka

Jedna ze základních pedagogických pravd je, že nejúčinnějším výchovným prostředkem je dobrý příklad.

3. zahrada MŠ

Zahradu MŠ postupně upravujeme v souladu s etapami projektu „Příroda náš kamarád“.

4. připravené prostředí

Ve třídách máme pomůcky k přírodovědným aktivitám, určené pro objevy pozorování a experimenty. Děti mohou s materiálem manipulovat, experimentovat, pozorují co nasbíraly, vypěstovaly ve třídách...

Je třeba děti vést k prožitkům radosti, úžasu, vděčnosti a mluvit o tom, kdy se cítí šťastné, vést je k dobrovolné skromnosti, ochotě se rozdělit (ne o přebytky), radosti ze společného sdílení. Patří k tomu využívání věcí, obnovování jejich funkčnosti, recyklace odpadů. Podporujeme v dětech nejen samotné jednání, ale vzbudíme i úmysl jednat.

1. Dílčí cíle z RVP:

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

2. Očekávané výstupy z RVP:

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních krás
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- vnímat, že svět přírody má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

1. Očekávané výstupy živá příroda - živočichové:

- vnímat přírodu všemi smysly

- objevovat život živočichů, žijících v zahradě
- příležitostně pozorovat drobné živočichy, včely, motýly, brouky, pavouky, žížaly, slimáky apod.
- poznávat život některých volně žijících zvířat a některých ptáků, pozorovat je
- krmit ptáčky v zimě
- pozorovat ptáky a motýly dalekohledem přímo z oken MŠ
- vědět, co zvířátka potřebují, aby se jim žilo lépe, jak pečují o svá mláďata
- pozorovat ptáky, kteří se vracejí ze svých zimovišť, jak si staví hnízda, jak se usídlují v budkách a jak pečují o mláďata
- poslouchat a rozlišovat ptačí zpěv, poznávat stopy zvířat
- pozorovat motýly, jejich barevnost, stavbu těla, způsob obživy
- seznámit se s půdními živočichy
- prohlížet si knihy ze života zvířat, encyklopedie
- obohacovat citový život dětí pohádkou ze života zvířat (poslech, reprodukce, dramatizace)

2. Očekávané výstupy živá příroda - rostliny:

- seznamovat děti s některými rostlinami, bylinami, keři, stromy
- vést je k péči o květiny, rostliny
- pozorovat proměnu rostlin během ročního období
- ochutnat některé plody ze zahrady
- poznat plody podle čichu
- seznámit je s tím, jaké základní věci potřebují rostliny k životu
- poznat části rostlin, určovat vlastnosti

3. Očekávané výstupy neživá příroda:

- uvědomovat si odlišnosti a význam různých materiálů (zem, kámen, písek, hlína)
- rozlišování vlastností a povrchů (písek, humus,... suchý x mokrý...) a následné srovnávání
- poznávat přírodniny po hmatu
- seznamovat je s vlastnostmi půdy
- určovat tvrdost kamene

Školní EVVO máme zpracovaný v tématech školního vzdělávacího programu

Témata zaměřená na EVVO:

Ahoj školko – Já a moje vesnice; **Podzimní čarování** - Za plotem (kytky, ovoce, zelenina), Co viděl dráček, Podzimní malování (stromy), Ježku, ježku jdi už spát; **Zimní čarování** - Sněží, sněží, mráz kolem běží, Dáme aspoň drobeček; **Jarní čarování** - Příroda se probouzí (květiny, ptáci, mláďata), Ťuk, ťuk co to je (vejce) - ťuk, ťuk kdo to (koledníček); **Kouzelný svět** - Máme rádi zvířata, Je nám dobře na světě, Jak zpívá voda? (koloběh vody, počasí, rybník), Co se skrývá v trávě?, Chráníme přírodu (Den země 22.4.); **Hurá prázdniny** - Příroda kolem nás

Inspirace z realizovaných projektů environmentální výchovy v naší MŠ: Strom, Kámen, Vejce, O umění létat, Voda, vítr...- Co vyprávěla kapička, Míša chrání les, Co se skrývá v trávě?

Spolupracujeme s centrem ekologické výchovy Sever – výukové programy pro děti MŠ, které se skládají se ze základního cyklu programů, zaměřené na obecné přírodní zákonitosti a souvislosti, se zabývající se zejména životním stylem lidí zpětně ovlivňujícím kvalitu životního prostředí. Kladou si za cíl vzbudit v dětech prostřednictvím netradičních metod výuky, přiměřených jejich věku, potřebám a úrovni znalostí, zájem o danou problematiku. V jednotlivých programech žáci získají konkrétní informace, jak se chovat ekologicky: jak mohou sami zlepšit kvalitu životního prostředí v místě bydliště (zejména hospodaření s odpady a ochrana přírody). V úvodním programu KRTEK A JEHO KAMARÁDI získají také představu o tom, proč je třeba spolupracovat a řešit problémy společně a jakým způsobem budou vedeny další výukové programy.

PLÁN ČINNOSTÍ V OBLASTI EVVO

V průběhu celého roku:

- pozorujeme a vnímáme přírodu kolem sebe všemi smysly
- pozorujeme měnící se přírodu, ptáky a hmyz přímo v zahradě MŠ
- pomáháme pečovat o zahradu (sběr listů, ořechů, jablek, zalévání vrbových tepee, keříků, květin...), pěstujeme a staráme se o rostliny na školní zahrádce (setí, pletí, zalévání)
- seznamujeme děti s živou a neživou přírodou
- chodíme na vycházky do okolí MŠ, k rybníku, výlety do lesa, do hospodářství za domácími zvířaty, společné výlety do přírody, do parku...
- s dětmi provádíme experimenty a pokusy

Podzim:

- učíme děti vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (zrakově rozlišovat tvary, barvy, rozlišovat vůně, chutě)
- seznamujeme děti s podzimními květinami – přímé pozorování na vycházkách
- učíme děti poznávat a pojmenovávat některé květiny, jejich části – kořen, list, stonek, květ
- upozorňujeme na některé zvláštnosti květin (trny)
- učíme znát co je důležité pro růst rostlin
- přibližujeme význam rostlin pro život člověka
- seznamujeme s různými druhy ovoce
- učíme poznávat a pojmenovávat podle vzhledu chutě a vůně některé druhy ovoce a zeleniny, omývat ovoce a zeleninu
- seznamujeme s významem ovoce a zeleniny pro zdraví člověka
- určujeme přírodní jevy na podzim, hlavní znaky podzimu a jejich vztah k určitému počasí
- vedeme děti ke sběru přírodnin, samostatně pracovat s přírodním materiálem
- všímáme si změn v podzimní přírodě (barevné listy), určujeme co je esteticky působivé (barevnost přírody)
- pozorujeme přírodu, vnímat její krásu, chráníme ji a neničíme
- rozlišujeme stromy listnaté a jehličnaté
- seznamujeme s různými druhy stromů a keřů, poznáváme a pojmenováváme některé listnaté a jehličnaté stromy, všímáme si rozdílu v listech a plodech
- poznáváme a pojmenováváme plody některých stromů a keřů (kaštan, žalud, šiška, šípek)

- určujeme rozdíl mezi stromy a keři
- přibližujeme přírodu v lese v podzimním období, upevňujeme poznatky o stromech a keřích – podle možností tematický výlet do lesa
- seznamujeme s dalšími rostlinami charakteristickými pro les (mech, kapradí, houby)
- upozorňujeme na nebezpečí v lese (jedovaté rostliny, houby)
- seznamujeme s významem lesa pro vytváření příznivého ovzduší (kyslík) a lesem jako útočištěm pro zvířata
- upozorňujeme na chování v lese a případná nebezpečí
- vyhledáváme charakteristické barvy v přírodě
- pozorujeme a sbíráme barevné listí – otiskování, frotáže, sestavování z listů
- vyrábíme podzimní dekorace a panáčky z přírodnin
- uspáváme podzimní přírodu a připravujeme si krmení pro zvířata a ptáky na zimu
- poznáváme a pojmenováváme některá volně žijící zvířata (zajíc, veverka, srnka)
- seznamujeme se základními vlastnostmi zvířat, jak se některá zvířata připravují na zimní spánek
- pěstujeme u dětí kladný vztah ke zvířatům a přírodě
- výtvarně znázorňujeme charakteristické rysy zvířecí figury, rozvíjíme je v určité dějové souvislosti

Zima:

- vedeme děti k uvědomění si důležitosti zdraví člověka, denního rytmu a řádu
- seznamujeme s charakteristickými znaky zimy, co se děje s přírodou v zimě, jaké je počasí, co je sníh a led (jednoduché pokusy a pozorování)
- ukazujeme dětem krásy zimní přírody, rozmanitost tvarů sněhových vloček, rampouchů
- upozorňujeme na znečištění ovzduší (kouř z komínů při topení uhlím), znečištěný sníh
- provádíme pokusy a hry se sněhem a ledem
- seznamujeme se nejznámějšími volně žijícími zvířaty u nás, s jejich charakteristickými znaky, prostředím, kde žijí, zvláštnostmi jejich života, čím jsou užiteční nebo nebezpeční, která z nich mohou lidem škodit (okus stromu, lov na dvorku...), s životem zvířat v zimě, jak jim pomáháme přežít zimu (zimní hostina pro zvířátka v lesíku)
- pečujeme o ptáky v zimě a jejich následně je pozorujeme (v krmítkách na zahradě)
- povídáme si o zimním spánku některých zvířat
- pozorujeme a určujeme stopy ve sněhu.

Jaro:

- všímáme si změn v jarní přírodě
- seznamujeme děti s prvními jarními květinami, jejich názvy, barvou, vůní, částmi, upozorňujeme, že některé jsou jedovaté, vnímáme krásu květin
- připomínáme užitečnost prvních květin pro hmyz
- poznáváme základní podmínky, které potřebují rostliny k růstu, přibližujeme význam rostlin pro život člověka (léčivé byliny, čaje)
- pozorujeme přilet ptáků z teplých krajín jejich hnízdění a krmení mláďat (budky na zahradě MŠ)
- prověřujeme, zda děti dovedou poznat a pojmenovat některé druhy ptáků,

seznamujeme s jejich základními vlastnostmi, se způsobem života ptáků

- rozvíjíme u dětí pocit sounáležitosti s živou přírodou
- poznáváme a pojmenováváme domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata, seznamujeme se s prostředím, ve kterém žijí, poznáváme jejich hlavní znaky, užitek, čím se živí, správně přiřazujeme a pojmenováváme mláďata, využíváme encyklopedií, navštěvujeme hospodářství ve vesnici
- seznamujeme děti s různými druhy vajíček (ptačí, žabí, rybí), se způsobem líhnutí mláďat z vajec, všímáme si rozdílů ptačích vajíček (barva, velikost), co je uvnitř vajec (bílek, žloutek, blána, vzduchová bublina, poutko), řadíme vajíčka podle velikosti, odhadujeme obsah (najít drobnosti, které se do skořápky vejdu), rozvíjíme dětské fantazii (co skořápka umí – plout, kolíbat se..., pokusy se skořápkou)
- pozorujeme jarní přírodu, chápeme význam přírody pro život lidí, vnímáme, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- rozšiřujeme a prohlubujeme poznatky dětí o změnách v přírodě, v jarním období, vedeme děti k chápání časového sledu ročních období ve spojení s pozorováním, seznamujeme děti s národními a lidovými zvyky a tradicemi, vnímáme Velikonoce i jako svátku jara, vytváříme kladný přístup k tradicím, navozujeme radostnou atmosféru, citové prožitky (barvení vajec, koledování s pomlázkou, velikonoční výzdoba třídy, pletení pomlázek, výroba velikonoční dekorace, velikonoční koledy...)
- rozvíjíme pocit sounáležitosti s živou a neživou přírodou, s lidmi, společnostmi, planetou Zemí, osvojujeme u dětí elementární poznatky o místě ve kterém žijí, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích, o zeměkouli, vesmíru
- seznamujeme s významem vody v přírodě
- vytváříme poznatky o tom, že déšť zavlažuje rostliny na zahradě i ve volné přírodě
- seznamujeme s koloběhem vody, upozorňujeme na význam vody pro život lidí, rostlin a živočichů
- pracujeme s literárními texty, využíváme encyklopedie
- prohlubujeme znalosti o životě rostlin a živočichů kolem potoků, řek a rybníků
- pozorujeme potok, rybník a život kolem nich, upozorňujeme na možná nebezpečí
- rozlišujeme a určujeme hlavní znaky jarního období a jejich vztah k určitému počasí, slovně vyjadřujeme pozorované jevy (svítí slunce, je teplo, bouřka, duha a pod.)

Léto:

- poznáváme a pozorujeme některý hmyzu (včela, motýl..), seznamujeme s významem některých částí (tykadlo – hmat...), seznamujeme se základními vlastnostmi, povídáme si o péči člověka o hmyz
- vytváříme poznatky o proměnách živočichů, vývojové řady (housenka – motýl, vajíčko – pulec – žába)
- pozorujeme rozmanitost přírody na louce, v lese, na zahradě, u vody a rybníka
- seznamujeme s životem hmyzu – kde žije, čím se živí, je-li užitečný, chráněný

- učíme děti porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (vše kolem se mění, vyvíjí se, pohybuje se, proměňuje se)
- pečujeme o okolní životní prostředí (neubližovat živým tvorům), učíme se vážit si života ve všech jeho formách
- rozvíjíme u dětí sounáležitost s živou přírodou, být citlivý ve vztahu k živým bytostem a těšit se z přírodních krás
- sledujeme rozmanitosti a změny v přírodě (příroda živá a neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, ovzduší, podnebí, počasí, roční období)
- upozorňujeme na stav životního prostředí, poznáváme ekosystémy (les, louka, rybník...)
- motivujeme děti k herním aktivitám (eko-hry)
- učíme se chránit přírodu a vedeme děti k citlivému vztahu k přírodě
- provádíme činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- učíme se esteticky vnímat krásu přírody v létě
- využíváme přímého pozorování na vycházkách do polí a blízkého okolí
- připomínáme si hlavních znaky letního období, ve spojení s některými změnami v přírodě (na louce jsou květiny, dozrává obilí..)
- sledujeme a správně označujeme přírodní jevy, seznamujeme děti se správným chováním při mimořádných situacích - jejich bezpečnost (průtrž mračen, bouřka, blesk, oheň)
- učíme děti si uvědomovat, že způsob jakým se chováme a žijeme, ovlivňuje naše vlastní zdraví i životní prostředí